

Як проваджують здоровий спосіб життя у Великобританії

Україні доцільно було б врахувати досвід Великої Британії щодо впровадження здорового способу життя. Особливо з огляду на наявність структур, аналогічних до британських Центрів діяльності, а саме – Центрів соціально-психологічної реабілітації населення. Британські центри ще називають Центрами здорового життя...

Стратегічним документом, що впливає на політику і спрямування законодавчо-нормативної бази у Великобританії щодо збереження і зміцнення здоров'я населення є Хартія за пропаганду здорового способу життя, оприлюднена на початку 1998 р.

Хартія виділяє п'ять пріоритетів формування здорового способу життя:

1. Справедливість. Економічна та соціальна політика, що здійснювалася протягом останніх десятиліть, спричинила дедалі широкій розрив між багатими й бідними. Разом з тим, незаперечні докази підтверджують, що будь-яка дискримінація – як у соціальному, так і матеріальному плані – нерозривно пов'язана із соціальними проблемами і проблемами охорони здоров'я, що чимдалі загострюються у Сполученому Королівстві. Такі нерівності гальмують розвиток для всіх.

2. Залученість. У Великій Британії склалася ситуація, коли зменшуються можливості отримати хорошу професійну освіту і все менше перспектив влаштуватися на хорошу роботу. Така стабільність у становищі знедолених лягає тягарем відповідальності на плечі всієї нації. Тому необхідно домогтися, щоб всі маргіналізовані індивіди та громади отримали підтримку своїх зусиль щодо участі у житті британського суспільства. Знедолених потрібно залучити до суспільного життя. Необхідні більші інвестиції на тренінг і

освіту. Політика створення нових робочих місць, передбачає задоволення потреб як роботодавців, так і найманих робітників, не тільки бажана, а й вкрай необхідна. Значно більше зусиль треба спрямовувати на забезпечення сприятливих умов для тих, хто хоче брати участь у будь-яких видах добровільної діяльності, де можуть утворюватися важливі професійні навички та суспільні зв'язки, які стануть тією пружиною, що підштовхне цих людей до активної участі у житті британського суспільства.

3. Суспільний капітал. У суспільстві все більше усвідомлюється важливість ініціативних груп сприяння поліпшенню умов здоров'я та соціальних умов, діяльність яких доповнює послуги, що надаються Національною системою охорони здоров'я, доброчинними організаціями та промисловістю. Ці групи добровольців, як правило, складаються з місцевих зацікавлених осіб, і вони стають важливим і потужнішим джерелом суспільного капіталу, що інвестується в суспільний розвиток. Вважається за необхідне нарощувати потенціал суспільного капіталу для забезпечення потреб, які визначаються на місцях.

4. Заповзятість. Хартія звертає увагу, що заходи спрямовані на поліпшення загального здоров'я здійснюються людьми і з людьми, а не просто для людей. І цей факт мають якомога виразніше усвідомити як фахівці в галузі охорони оздоров'я, так і відповідні організації, беручи до уваги, що тенденція "професіоналізувати" місцеві мережі охорони здоров'я часто залишає на узбіччі саме тих людей, які прагнуть прилучитися до діяльності й навчитися впливати на визначники здоров'я. Люди прагнуть до участі й прагнуть мати надійний доступ до процесів ухвалення рішень, що впливають на їхнє життя, і їм слід надати можливість здійснювати переміни. Тому є потреба редемократизувати й заангажувати суспільство на всіх рівнях з метою підсилення спроможності індивідів. Культура заповзятості потребує інвестування в практичну освіту (наприклад, викладацьку майстерність), підтримку лідерства (наприклад, програм виховання) та доступу до ресурсів. У зв'язку з цим істотну роль відіграють комунікаційні та

транспортні мережі, і особливе значення у цьому плані Хартія приділяє розвитку і доступності в публічних бібліотеках, центрах здоров'я та інших громадських місцях системи Інтернету.

5. Місцеві центри діяльності. Реальний акцент політики та практики у сфері пропаганди й заходів, спрямованих на утвердження здорового способу життя, слід змістити від національного до місцевого та комунального рівнів. Найефективнішими стратегіями є ті, що безпосередньо впливають з необхідності покращання ситуації у громадах. За ними люди мають перебувати у центрі діяльності та ухвалення рішень, їм надаються можливості легкого доступу до інформації та мереж комунікацій.

Центри здорового способу життя мають правити за місцеві ресурсні центри, які підтримуватимуть зусилля всіх місцевих зацікавлених осіб, залучених до заходів щодо формування здорового способу життя. У партнерстві з місцевим бізнесом, урядовими, релігійним та університетським секторами центри мають надавати адміністративну й технічну підтримку, що доповнюватиме доступ до Інтернету, використовувати семінарські заняття та навчальні матеріали.

Британська хартія за пропаганду здорового способу життя визначає, що роль уряду має полягати в тому, щоб надавати допомогу, коли або індивіди, або громади неспроможні мобілізувати достатньо ресурсів, щоб діяти відповідно. Уряд має підтримувати й заохочувати добру практику на місцевому рівні, де зацікавлені особи мусять додати нових сил або зробити новий суспільний внесок у будівництво локальних інфраструктур, що сприятимуть поліпшенню умов здоров'я для всіх.

Один з принципів системи охорони здоров'я у Великобританії – вільний доступ до неї всіх громадян. Важливо, що її фінансування – приблизно на 85% здійснюється за рахунок податків – не впливає безпосередньо на населення.